

Vedres-émlékszóbor és -emlékünnepe

Szerdán délelőtt a Dóm téri Pantheonban megjelent ünnepi közönség előtt leleplezték Vedres István mellszobrát. Portréja méltán került a magyar nemzet és Szeged reprezentánsainak arcképcsarnokába — hangsúlyozta Hofgesang Péter, a Hazafias Népfőnt városi bizottságának titkára, aki az ünnepi beszédet tartotta. Méltatta városunk nagyfiának érdemeit, rámutatva arra a bő 35 esztendőre, melyet Szeged „hites földmérője”-ként gyümölcsöző munkájában kifejtett. A város nevében Mison Gusztáv, az I. kerületi tanács vb elnöke vette át és köszöntö meg a szobrot, s ígéretet tett arra is, hogy Szeged megőrzi nagy fia munkásságának szellemét. Ezután az Építőipari Technikum diákjainak sora közt leleplezték a szobrot — Saar Erzsébet alkotását.

Fél 1 órakor a Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában Oltvai Ferenc levéltárvezető nyitotta meg az emlékkiállítás. Köszönetet mondott a múzeum, a Somogyi Könyvtár és az Állami Levéltár dolgozóinak, akik közreműködtek a kiállítás anyagának beszerzésében. A kiállításon megtalálhatók a Vedres István életének főbb állomásait regisztráló emlékek, születésének és munkásságának fényképei, dokumentumai. Tóth Sándor érme és Tápai Antal Vedres-plakettje mai képzőművésztünk elismeréséről tanúskodik. Delután az egyetem Dugonics téri aulájában ünnepi ülés volt, melyen Dévény István és dr. Csongor Győző emlékeztet meg Szeged híres fiáról.

Képzőművész: Vedres István mellszobra.

(Somogyiné felv.)

Az irodától hazáig

A szegedi TŰZEP Attila utcai megrendelő irodája a leglátogatottabb hivatalok közé tartozik. Vetekszik egy jólmenő üzlet forgalmával. Csak azok nem fordulnak itt meg, akiknek a lakása központi fűtéses, avagy gázfűtéses. A napi ügyfélforgalom reggel fél 8 óráig 12 óráig és déli fél 1 óráig délután 4 óráig kétszáz-nál is több. Kétszázban és tüzelőutalványok értékében százezrek futnak át a megrendelést felfűvő és a pénztárt is kezelő Fodor József kezén. Négyórás fél műszakban neki segít az elszámoló Bába Károlyné. A szomszéd ablaknál pedig

Vágvölgyi Mihályné dolgozik: a tüzelő hazaszállító 10-es AKÖV-öt képviseli.

Mennyiség és választék

Hármuk együttes munkája, meg a szén, fát a pincékbe, kamrákba berakó Universal Ktisz emberei képviselik a legfontosabb szolgáltatásokat egyikét, a zavartalan tüzelőellátást. Várakozás, sorbanállás csak annyiban van, amennyiben az emberek türelmesen megvárják, amíg az előttük hamarabb érkezők megrendelik és kifizetik tüzelőjüket, s elintézik a hazaszállítást és a berakást is. Idegességre semmi ok, mindenki annyi tüzelőt rendelhet, amennyit akar.

A választék meglehetősen bő. A berentei dió, kocka és darabos széntől a dorogi, komló, az oroszlan és a lengyel dióig fut, s ott van a pécsi mosott akna, az első osztályú és a hidas brikett, valamint a hidas kőszénbrikett. Nemcsak a minőség, hanem az árak között is válogathatnak a vásárlók. A 23 forint 40 filléres berentei diótól, a 39 forint 30 filléres lengyel dióig. Aki viszont iszapot akar vásárolni, annak megrendelését előjegyzik, s ennek sorrendjében végzik a hazaszállítást is.

Naponta sokszor

A megrendelők nem egyformák. Van, aki türelmes, van aki eléggé indulatos, noha az irodában dolgozók azon vannak, hogy mindenkét gyorsan és pontos kiszolgáljanak.

Naponta hányszor el kell mondan, hogy milyen a választék, melyik szén drágább, melyik olcsóbb. Melyik tüzelő ég jobban cserépkályhában, a konyhai tűzhelyben, a vaskályhában. A berentei szén jó minőségét szinte minden megrendelő ismeri, s azt is keresik a legtöbben. A személyes megrendeléseken kívül napi 25–30 telefonhívásra is pontos felvilágosítást kell adni, s mindezt aközben, hogy a felek ott állnak az ablak előtt, ugyanakkor fut a ceruza a francia blokkon, számolnak, fizetnek, s visszaadnak az ötvenesből, százából. Tévedni egyszer sem szabad, mert annak vagy a megrendelő vagy a pénztáros látná a kárát.

A goromba vásárló

A nagy forgalom közben a minap történt egy eset. Egy megrendelő első osztályú

Csehszlovák írók estje

Mint már jeleztük, ma, szeptember 23-án este lépnek Szeged irodalomszertető közönsége elé a mai csehszlovák irodalom kiemelkedő képviselői, Ctibor Stitnický Állami-díjas, a Szlovák Írók Szövetsége Szépirodalmi Könyvkiadójának igazgatója, Jan Kostra, Állami-díjas, érdemes művész, a mai szlovák líra egyik legjellegzetesebb képviselője, Karel Ptácník cseh prózaíró, Josef Hanzlík, a legfiatalabb cseh lírikus-nemzedék képviselője és Karel Michael cseh író, aki Mindennapi kísértetek című elbeszéléskötetért a Csehszlovák Írók Szövetsége Kiadó nagydíját nyerte el.

„Talajosan” — és „talajtalanul”

Megjegyzések két cikk kapcsán

Az Élet és Irodalom egyik cikkírója (Kövendi Judit) egyetért az Élet és Irodalom másik cikkírójával (Csák Gyula). Az egyetértés tárgya: a Szegedi Szabadtéri Játékok ledorongolása. Csak szerint a játékoknak nincs talaja Szegeden, Kövendi ezt megerősítve felsorol hónapoknyi vidéki rendezvényt (gyulai várjátékok, gyöngyösi napok, egri dalosünnep, debreceni nyári egyetem, veszprémi nyári egyetem, miskolci tárlat, székesfehérvári képzőművészeti kiállítások, szombathelyi Savaria napok stb.), amelyeknek, ellentétben a Szegedi Szabadtéri Játékokkal, igenis van talajuk.

A cikkírók nem fejtik ki egyértelműen és félreérthetetlenül, hogy mit tekintenek a „talajossá” ismérvenek, s azt sem tartják szükségesnek, hogy a felsorolt „talajos” produkciók ebbeliségét érdemlegesen megindokolják. Mindössze Kövendi Judit utal többek között arra, hogy Mozart Varázsfuvola-jának előadása például azért „talajos” és az benne a speciálisan szombathelyi, hogy az ottani Isis szentélyben adják elő és: „... Isis és Osiris neve szerepel az operában, és Sarastro Isis főpapja...” Igaz, ennek bizonyító ereje körülbelül annyi, mintha azt mondanánk, hogy X városban azért „talajos” előadni a Rómeó és Júliát, mert a város neve S-sel kezdődik, s mint köztudomású, a Rómeó és Júliát Shakespeare írta.

Hogy mi hol „talajos”, az kétségtelenül vitatható kérdés. S noha távol áll tőlünk vitába szállni a Csákot és Kövendit vezérlő elfogultsággal, néhány tényre azért szeretnénk felhívni a figyelmüket.

Csak azt állítja, hogy az ünnepi játékok időszakában nagyon leromlott a közlekedés. Nos, a mi közlekedésünk olyan, amilyen, de azért kár lenne a vonatkések okát a Szegedi Szabadtéri Játékokban keresni. Keressük azt csak ott, ahol található: a magyar közlekedésügy még fellelhető hiányosságaiban. Csak szerint Szegeden kevés a szálláshely, kevés az étterem, „minek következtében igen alacsony az ilyen és hasonló szolgáltatások színvonala”. Csak arra szeretnénk figyelmeztetni — ha márról nem tud, hogy a szolgáltatások színvonala évről évre javuló tendenciát mutat, mint az idén ezt több fővárosi lap cikkírója is megállapította —, hogy a kevés szálláshely és a kevés étterem nem szegedi specialitás. A szolgáltatás Szegeden is, Budapesten is, a Balatonnál is lassú, akadozó, gondokkal küzdő. (Bár kétségtelenül a „leggyengébb” megoldás lenne mindenhol elzavarni a vendégeket, megdáv lenne hely, kapacitás.) Csak szerint a program nem eléggé szegedi. Gondolom, megegyezhetünk abban, hogy a programokat nem „szegediként”, „budapestiként”, „győriként” vagy „miskolciként” szokás osztályozni és értékelni, hanem aszerint, hogy jók-e vagy rosszak, egyéni koncepció feszül-e bennük, vagy jellegtelenek. Cikkírónk azt is mondja, hogy „Szakértők megítélése szerint az idén esett a zenei program színvonala — ezt a sajtó is tükrözte.” En úgy tudom, hogy a szakértők szerint az idén nem esett a zenei program színvonala — és ezt a sajtó is tükrözte. Ebből az összevetésből annyi legalábbis megállapítható, hogy Csák és én, akik nem értünk a zenehez, nem ugyanazoktól a szakemberektől és nem ugyanazokból a lapokból szerezünk be információkat, ezért a félreérthetőség elkerülésére nem árt ezeket a kölcsönzött véleményeket, azok forrását „egyes” szakértőként és „egyes lapokként” jelölni. Igaz, így e szakértői prognózisok nem tűnnek majd olyan kérélelhetetlenül megfellebbezhetetlennek, de legalább nem távolodnak el a realitástól sem.

Továbbmenve: Csak szemére veti Szegednek, hogy a játékok múltával a kiürült vásártér képét mutatja. A hasonlat talán túlzás, az azonban kétségtelen, hogy a fesztivál befejeződésével, az utóidény elmúltával Szeged éppúgy „kiürül”, mint ahogy „kiürül” Velence, Cannes a filmfesztiválok befejeződésével, Salzburg az ünnepi játékok után stb., stb. De mért kell ezt Szegednek szemére vetni? Ráadásul megoldva azzal, hogy „Szeged hétköznapjaiból” nyomtalanul eltűnik a játékok emléke — ezek szerint össze-télen a Szegedi Nemzeti Színház országos híru operaelőadásait, Vaszy Viktor vezényletével feltehetően más városban tartják... (Bár igaz, idényenként a szegedi operaelegyes a Kövendi Judit által „talajosnak” minősített városok egynémelyikébe is ellátogat — jegyezzük meg a teljesség kedvéért.)

Folytathatnánk még a sort, de csak hasonló dolgokra reagálhatnánk. Maradnak hátra tehát végezetül a tanulások.

Egyiket a két cikk szolgáltatja: a realitások szerint csak az objektív vélemény „talajos”. Az elfogultság — lépjen elénk bármilyen bonolyult okfejtés köntösében — mindig és mindenütt „talajtalan”.

A másik tanulság egy megnyitó beszédhez kapcsolódik. 1959-ben, a felújított Szegedi Szabadtéri Játékok első premierje előtt Kállai Gyula ezt mondotta: — Legyen az újjászületett szegedi szabadtéri színpad a tömegek szocialista nevelésének iskolája.

Nos, az elmúlt hét esztendő során már bebizonyosodott, hogy a Szegedi Szabadtéri Játékok igyekeznek és képesek e nemes feladatot betölteni. De csak akkor, és úgy, ha segítjük ebbeli törekvésében, és nem akarjuk kihúzni alóla — a talajt.

L. F.

PAPP ZOLTÁN

Háborús bűnösök a bíróság előtt

Háborús bűntettek ügyében kezdődött szerdán tárgyalás a Fővárosi Bíróságon. A vádlottak: Bene János Ferenc 51 éves hegesztő csoportvezető, budapesti lakos, Kiss Árpád 38 éves darukészítő, miskolci lakos és dr. Stirling Károly 62 éves nyugdíjas, volt vállalkozó, főkönyvelő, pécsi lakos. A bűncselekményeket 1944–1945 telén Kassa környékén követték el.

Dr. Stirling Károly a kelti arcvonal bajtársi szövetségtől fegyveres terror-

alakulat szervezésére kapott megbízást.

A vádirat tíz ember meggyilkolásával vádolja a terroralakulatot. Ezeknek az embereknek a meggyilkolásában Bene János Ferenc részben személyesen vett részt. Kiss Árpád többek között tagja volt egy osztagnak, amely három embert vezett ki.

A vádirat ismertetése után megkezdődött Bene János Ferenc kihallgatása. A tárgyalás több napig tart. (MTI)

Autóbusz alumíniumból

Az Ikarus Karosszéria és Járműgyár székesfehérvári gyáregységében elkészült az első hazai alumínium autóbusz. A külsőre is új típusú gépkocsinak a tervezők először alkalmazták nagymértékben könnyűszerkezeti elemeket, műanyagot és alumíniumot. A kocsi tervezésénél több, világviszonylatban is érdekes újítást használtak fel.

Az új autóbusz teljes terheléssel 2200 kilogrammal könnyebb az Ikarusz 55-ös-nél, s így sebessége lényegesen nagyobb.